

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci žalobcu: **B.**, IČO: X., proti žalovanému: **J.**, zast. JUDr. M., o zaplatenie 183 591,68 Sk s prísl., o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20 Cob 285/2005 zo dňa 22. marca 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Žalobcovi sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši rozsudkom č. k. 5 Cb 21/2003-86 zo dňa 29.7.2004 žalobu zamietol. V odôvodnení sa uvádza, že žalobca si uplatnil svoj nárok voči žalovanému titulom vzniku debetného zostatku na osobnom účte vo výške 183 591,68 Sk v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o osobnom účte. Okresný súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na vrátenie nepovoleného debetu na účte žalovaného, keďže žalovaný za vznik debetu nezodpovedá, pretože bol spôsobený konaním tretích osôb, spočívajúcim v zásahu do počítačového systému P. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, rozsudok podľa § 220 ods. 1 O.s.p. ohľadne zaplataenia istiny zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 183 591,68 Sk s 30% úrokmi ročne od 17.8.1999 do zaplataenia. Rozsudok v časti o zamietnutí nároku na zaplataenie 30% úrokov ročne zo sumy 183 591,68 Sk od 19.7.1999 do 16.8.1999 potvrdil. V odôvodnení sa konštatuje, že po procesnej stránke odvolací súd aplikoval O.s.p. v znení platnom a účinnom ku dňu začatia odvolacieho konania (5.11.2004) s poukazom na ust. § 372l ods. 2 O.s.p. v znení zákona č. 341/2005 Z.z. Zmena žaloby, aby odvolací súd posudzoval uplatnený nárok cez právnu úpravu bezdôvodného obohataenia podľa § 451 a nasl. Obč. zákonníka, nebola pripustená – uznesením sp. zn. 20 Cob 285/2005 zo dňa 22.3.2006 (č.l. 119). Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu o platnosti zmluvy o osobnom účte a jej vyhodnotení, ako zmluvy o bežnom účte, uzavretej podľa ust. § 708 a nasl. OBZ. Predmetom odvolania a základom sporu účastníkov konania bola otázka, či žalovaný zodpovedá za debetný zostatok v žalovanej výške, ktorý bol vytvorený výbermi žalovaného dňa 17.6.1999, 19.6.1999. Samotná výška debetného zostatku nebola sporná. Základom záväzkového vzťahu účastníkov bola zmluva o osobnom účte – K., ktorá v článku 3 písm. c/ odkazovala pri vzniku debetného zostatku na platné obchodné podmienky. Žalovaný potvrdil, že bol oboznámený so Všeobecnými obchodnými podmienkami pre zriaďovanie a vedenie korunových účtov v P., ako aj vedenie osobných účtov. Z obsahu zmluvy nepochybne vyplynulo, že účastníci si nedohodli možnosť debetného zostatku (čl. 3 písm. b/, c/) a pre nedohodnuté prečerpanie peňažných prostriedkov mohla banka úročiť vzniknutý debetný zostatok zvýšenou úrokovou sadzbou v zmysle platných obchodných podmienok. Žalobca sa domáhal vyrovnania debetného zostatku v zmysle čl. 3 bod. 19 obchodných podmienok. Skutočnosť debetného zostatku nebola sporná. Nepochybné bolo tiež to, že debetný zostatok nastal zásahom do počítačovej evidencie banky – fiktívnymi vkladmi peňažných prostriedkov a ich následnými výbermi žalovaným. V zmysle uzavretej zmluvy za debetný zostatok zodpovedá klient – majiteľ účtu, teda žalovaný. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť žalovaného za vzniknutý debet. Preto nebolo relevantné, či žalovaný mal podiel na fiktívnych vkladoch, resp., či výber finančných prostriedkov bol dobromyseľný. Tiež nie je podstatný jeho právny vzťah k tretím osobám, nakoľko predmetom žaloby

je záväzkový vzťah banky a žalovaného ako klienta a v tomto zmluvnom rámci bolo potrebné vyhodnotiť i zodpovednosť žalovaného za debetný zostatok. Za relevantnú skutočnosť pre začiatok omeškania v zmysle čl. 3 bod. 19 obchodných podmienok odvolací súd považoval druhú upomienku z 18.7.1999, ktorú žalovaný prevzal 30.7.1999. Do omeškania sa preto dostal od 17.8.1999 (§ 122 ods. 3 O.s.p.). Odvolací súd zmeneným výrokom priznal žalobcovi 30% úrok ročne zo sumy 183 591,68 Sk od 17.8.1999 do zaplatenia a vo zvyšku zamietaný rozsudok potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Poukazuje na to, že odvolací súd je podľa § 212 O.s.p. viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Žalobca vo svojom odvolaní tvrdil, že výbermi žalovaného zo dňa 17.6.1999 a 19.6.1999 sa tento v zmysle ust. § 421 ods. 1, 2 OZ bezdôvodne obohatil plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, teda rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a bolo potrebné posúdiť stav, ako bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 a nasl. OZ. Odvolací súd zmenu návrhu nepripustil a napriek tomu v konaní pokračoval. Má za to, že ak odvolací súd zmenu návrhu nepripustil, bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, a preto konal nad rozsah jeho oprávnenia uvedeného v ust. § 212 O.s.p. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prvostupňový súd správne vecne aj po právnej stránke posúdil predmet sporu, a tak aj rozhodol. Žalovaný jeho konaním – výbermi, neporušil žiadne ustanovenia zmluvy, uzavretej so žalobcom o osobnom účte, keď čerpal peňažné prostriedky len do výšky voľných peňažných prostriedkov na jeho účte a nespôsobil priamo svojím konaním vznik debetného zostatku. Žalovaný za vznik debetu nezodpovedá, pretože tento bol spôsobený konaním tretích osôb, nezávisle na jeho konaní v zmysle zmluvy o otvorení a vedení účtu. Preto žiada zrušiť rozsudok Krajského súdu v Žiline a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), prejednal dovolanie žalovaného podľa § 242 ods. 1 O.s.p., ako podané v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), spĺňajúce náležitosti stanovené ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p. Prípustnosť dovolania je podľa § 238 ods. 1 O.s.p. daná. Dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu

prvého stupňa vo veci samej.

Dovolanie možno odôvodniť len tým, že:

a/ v konaní došlo k vadám uvedených v § 237,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd nezistil žiadnu vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. Žalobca – právny predchodca P., sa žalobou zo dňa 23.10.2002 domáhal zaplatenia istiny 183 591,68 Sk s prísl. voči žalovanému z dôvodu neuhradenia debetného zostatku, ktorý mu vznikol čerpaním finančných prostriedkov na osobnom účte zriadeným u žalobcu. V občianskom súdnom konaní žalobca vymedzuje uplatnený nárok, a to nielen určením petitu, ale i určením rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opiera. Žalobca nie je však povinný svoj nárok právne kvalifikovať. Súd musí zistiť, či skutočnosti tvrdené žalobcom možno podriaadiť pod niektoré zákonné ustanovenia, spravidla hmotnoprávnu normu. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si žalobou uplatnil právo na peňažné plnenie z dôvodu vzniku nepovoleného debetného zostatku a z titulu zmluvne založeného záväzku žalovaného, ako majiteľa osobného účtu tento debet vyrovnáť. V odvolacom konaní žalobca požadoval rovnaké peňažné plnenie, v rovnakej výške a na základe rovnakých skutočností. Zároveň kvalifikoval toto peňažné plnenie ako bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 1, 2 OZ. Uvedenie právnej kvalifikácie nároku v odvolacom konaní, resp. zmena právnej kvalifikácie nie je zmenou žaloby v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p. Odvolací súd prejednal a rozhodol o odvolaní žalobcu v súlade s ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dovolací súd nezistil inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Preskúmal preto napadnutý rozsudok len z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného dovolateľom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právne posúdenie veci je všeobecne nesprávne, ak odvolací súd posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu správne určenú nesprávne vyložil, prípadne ju na daný stav nesprávne aplikoval.

Medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o osobnom účte – „K.“, ktorou sa P., právny predchodca žalobcu, zaviazala zriadiť od určitej doby - 24.5.1999, osobný (bežný) účet v slovenskej mene pre majiteľa (klienta) – žalovaného v zmysle § 708 Obchodného zákonníka. Zároveň si zmluvné strany dohodli podmienky disponovania s prostriedkami na účte, úrokové sadzby, poplatky za poskytovanie služieb zo zmluvy. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky pre zriadenie a vedenie korunových účtov a osobných účtov K. (bod. 6 zmluvy), čo potvrdil žalovaný svojím podpisom na zmluve dňa 24.5.1999 a vložil základný minimálny vklad vo výške 200 Sk. Žalovaný bol oprávnený v zmysle zmluvy čerpať peňažné prostriedky a vystavovať príkazy na zúčtovanie, len do výšky voľných peňažných prostriedkov na osobnom účte (čl. 3 bod. 17 obchodných podmienok). Je nesporné, že žalovaný uskutočnil osobne v hotovosti výber v dňoch 17.6.1999 a 19.6.1999 vo finančnom objeme 102 000 Sk a 80 000 Sk. Žalobca následne zistil, že došlo k protiprávnemu zásahu do účtovných a evidenčných súborov v počítačovej sieti banky a žalovaný fiktívnymi vkladmi získal na svojom účte neoprávnene peňažné prostriedky, v dôsledku čoho bez zbytočného odkladu vykonal opravu (storno) vkladov (§ 711 ods. 2 OBZ). Keďže žalovaný peňažné prostriedky, ktoré neboli reálne uskutočnené (vložené), vybral, spôsobil tým na svojom účte nepovolený debetný zostatok v sume 183 591,68 Sk. Ako majiteľ účtu nemal právny nárok na povolený debetný zostatok (čl. 4 bod. 2 Obchodných podmienok). Žalovaný bol jedinou oprávnenou osobou nakladať s prostriedkami na účte v zmysle vymedzených dispozičných oprávnení. Napriek tomu, ako majiteľ účtu nekontroloval jeho stav, uskutočnené platby a ani kto uskutočnil platby v jeho prospech, resp. či vôbec boli realizované. Právny vzťah bol zmluvou o osobnom účte založený medzi ním a žalobcom, a preto je irelevantné, na koho príkaz zriadil svoj účet; uskutočnil výber a komu peňažné prostriedky odovzdal a či mal, resp. nemal vedomosť o fiktívnych vkladoch. Žalovaný sa zaviazal v prípade zmluvne nedohodnutého prečerpania peňažných prostriedkov vyrovnáť vzniknutý debetný zostatok a zaplatiť zároveň zvýšenú debetnú úrokovú sadzbu bod. 3 písm. b/, c/ zmluvy (č.l. 6). Zmluva o bežnom účte K. bola medzi sporovými stranami uzavretá slobodne, vážne, zrozumiteľne, jedná sa o platný právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Žalovaný v zmysle obchodných podmienok čl. 3 bod. 19 neuhradil debetný zostatok do 15 dní od doručenia upomienky (zo dňa

18.7.1999), a preto žalobca sa oprávnené v zmysle článku 4 bod. 9 domáhal jeho vyrovnania predmetnou žalobou.

Žalovaný napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu úspešnému žalobcovi nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. februára 2008

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu